

Asia: VN/6466/2026

Lausuntopyyntö Oikeuspalveluviraston toimipaikoista annetun oikeusministeriön asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta Oikeusministeriön asetukseksi Oikeuspalveluviraston toimipaikoista.

Toimipaikkaverkoston supistaminen tarkoittaa paitsi palvelujen saatavuuden heikkenemistä, isoja muutoksia niille virkamiehille, joiden toimipaikka lakkautetaan. Asiakkaille tulisi taata tosiasiallinen mahdollisuus käyntiasiointiin, sillä monet asiakkaat eivät kykene asioimaan sähköisissä palveluissa ja käsiteltävät asiat voivat vaatia henkilökohtaisen tapaamisen.

JHL näkee toimipaikkojen lakkauttamisen riskinä ammattitaitoisen henkilöstön menettämisen, paikallistuntemuksen vähenemisen sekä matkustuksen lisääntymisen. Paikallistuntemus ei tarkoita ainoastaan maantieteellistä tuntemusta, vaan myös alueen palveluverkoston, yhteistyötahojen ja käytäntöjen tuntemista. Paikallistuntemuksen heikkeneminen voi vaikeuttaa asiakkaiden asioiden tehokasta ja tarkoituksenmukaista hoitamista.

Matkustuksen lisääntyminen vie työaikaa muilta työtehtäviltä ja saattaa vaikuttaa työhyvinvointia heikentävästi. JHL pitää tärkeänä, että virasto arvioi avoimesti toimipaikkaverkoston supistamisen todelliset kustannusvaikutukset. Toimitilakustannusten mahdolliset säästöt voivat osittain kumoutua matkustuskustannusten, matkoihin käytettävän työajan sekä henkilöstön vaihtuvuudesta aiheutuvien kustannusten kasvaessa. Lisäksi toimipaikkaverkoston supistaminen voi vaikeuttaa henkilöstön rekrytointia ja sitouttamista erityisesti alueilla, joilla viraston läsnäolo vähenee tai poistuu kokonaan.

Oikeuspalveluviraston etätyö- ja matkustuskäytäntöjen tulee tukea työtehtävien hoitamista ja työhyvinvointia etenkin muutoksen kohteena olevan henkilöstön osalta.

JHL katsoo, että esityksessä ei ole riittävällä tavalla arvioitu muutoksen vaikutuksia henkilöstön työhyvinvointiin, työn tuottavuuteen, palvelujen saatavuuteen eikä henkilöstön pysyvyyteen. Näiden vaikutusten arviointi olisi tullut tehdä ennen näin laajan organisaatiouudistuksen valmistelua.

Mikäli uudistus toteutetaan, sen vaikutuksia henkilöstöön, palvelujen saatavuuteen ja kustannuksiin tulee seurata systemaattisesti. JHL pitää tärkeänä, että uudistuksen vaikutuksista tehdään arviointi esimerkiksi kahden vuoden kuluttua sen voimaantulosta.

Esityksessä painottuvat toimitilasäästöt, mutta vaikutuksia matkustamiseen, työajan käyttöön, henkilöstön kuormittumiseen ja rekrytointiin ei ole arvioitu kokonaisuutena.

Kyse on Oikeuspalveluviraston historian merkittävimmästä organisaatiouudistuksesta. Tämän vuoksi vaikutusarvioinnin tulee olla erityisen perusteellinen ja uudistuksen toteutumista tulee seurata järjestelmällisesti sekä tarvittaessa korjata organisaatorakennetta kokemusten perusteella.

Turunen Harri
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry